Nr. 97. Sibiiu, Marţi, 21 August v. 1879. Anul XXVII.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **străinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la:
Administraţiunea tipografiei archidiecesane, Sibiiu, strada Măcelarilor 47, şi la espediţiunea de inserţiuni **Adolf Steiner** în Hamburg (Germania).
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 20 August.

Cu toate luptele uriaşe, de un timp încoace, urmate ḑi de ḑi în presa maghiară pentru lucruri, cari nu privesc pe Români în linia primă, unele foi maghiare tot au găsit timp şi pe urmă şi loc în coloanele lor să se ocupe şi cu resultatele cursului de instrucţiune în limba maghiară, ţinut cu învĕţătorii Români în Arad.

Între alte împregiurări şi în timpuri mai liniscite atenţiunea aceasta am cualifica-o de laudabilă şi pentru noi onorifică, dacă ar mai fi şi corespunḑĕtoare adevĕrului şi ar fi lipsită de tendenţe, cari să nu vateme nici într'o parte. Ceea ce au raportat foile maghiare publicului lor despre cursul amintit nu este nici adevĕr şi de altă parte poartă timbrul unei tendenţe de a da o deminţire atitudinei celei juste a representanţilor bisericilor române şi a deputaţilor de naţionalitate nemaghiară din dieta Ungariei faţă cu proiectul de lege pentru introducerea instrucţiunei limbei maghiare.

Foilor maghiare poate că le-a succes a mistifica pe publicul lor în cea mai mare parte. Le-a succes poate, pentrucă aparenţa este pentru dênsele, de oare-ce s'au aflat oarecare învĕţători români, cari a bună samă mistificaţi şi ei, au dat înşişi testimoniul contra apĕrătorilor causei lor pedagogice şi naţionale.

Mai mulţi învĕţători dela cursul din Arad ne-au fost trimis şi nouĕ spre publicare un manifest în care esprimă fericirea lor, că au avut ocasiune de a se „îmbogăţí cu sciinţă“ şi găsesc că este neapĕrat de lipsă ca cetăţenii statului să scie toţi vorbí unguresce.

Pentruca să se cunoască şi mai bine peḑişul pe care au alunecat subscriitorii manifestului vom reproduce unele pasage dintr'ênsul în următoarele:

„In adevĕr, plini de mulţămită ne întoarcem la ai nostri; căci acum în faptă sûntem mai avuţi în sciinţe decât ce eram şi pentrucă nutrim cea mai bună speranţă, că nu numai vom risipí această avere spirituală, ci mai vêrtos o vom sporí prin ţinerea succesivă a acestui curs şi ca un tesaur preţios predând-o generaţiunilor, o vom puté lăsa ca avere comună, drept moştenire totalităţii naţiunei române.“

Este afară de îndoială, că nu se poate denega nici unui stat dreptul ce'l are de a introduce în scoalele poporale limba statului ca studiu obligat şi prin urmare a ridica şi înainta după putinţă instrucţiunea poporală în înţelesul propriei sale idei de stat. Mare fericire deci pentru un stat, dacă prin realisarea acestei idei 'şi-a putut ajunge scopul; şi mai mare fericire pentru acel cetăţan, carele încă din leagăn pĕtruns de a ceastă idee, îşi poate manifesta, în nĕcas, ca şi în bine simţemintele sale patriotice.

Noi sûntem convinşi, că fie-care cetăţan francez, italian, spaniol, german, englez, ca şi toţi ceialalţi cetăţeni ruşi şi turci, s'ar ruşina a ḑice despre sine că nu 'şi vorbesc limba patriei şi că nu o înţeleg; dar noi ca liberi cetăţeni ce sûntem ai Ungariei libere, să nu ne ruşinăm că nu vorbim, nu pricepem limba statului, ba chiar noi să ne opunem introducerei ei obligate în scoalele poporale? In adevĕr, o astfel de faptă nu numai că ar fi nepolitică ci şi foarte nepatriotică; de aceea sûntem datori în prima linie a mulţămí regimului nostru, că ne-a dat ocasiune a învĕţa limba maghiară şi ne-a provĕḑut spre acest scop cu cortel liber şi cu o intertenţiune de 80 cr. pe ḑi.

Aveam de gând a nu lua notiţă despre această rătăcire. Însĕ acum după ce rătăcirea a sburat pe alte căi în publicitate s'a schimbat situaţiunea şi noi nu putem trece afacerea cu tăcere absolută.

Înainte de toate trebuie să ne dăm sama, că cursul cel dela Arad ca şi celelalte trei n'au avut nimica de a face cu sciinţa, ci cu iniţiarea învĕţătorilor în limba maghiară. A învĕţa vre-o câte-va forme despre flecsiunea cuvintelor unei limbi încă nu este sciinţă. De a se face din cursul din cestiune un curs de sciinţă este cu atâta lucru mai cutezat, cu cât nici legea din carea isvoresce cursul nu are în vedere cursuri sciintifice, nici ordinaţiunea ministerială care le-a provocat. Eată dar neadevĕrul, sau mai bine rătăcirea în care au căḑut subscriitorii acelei hârtii, care accentuează cu atâta zel bogăţia sciinţei, dusă dela cursul pentru iniţiarea în elementele limbei maghiare.

Dar nici cu aceasta rătăcire nu ne este scopul a ne ocupa. Ori ce om nepreocupat răḑimat pe legea deja votată şi pe emisul ministerial ce a purces din acea lege, va scí reduce tot lucrul la ceea ce este: la naivitatea conceptului subscris de învĕţători. Ear ce privesce espresiunea, că e de lipsă să scie toţi Românii unguresce este un zel prea mare pentru de a face închinăciuni şi complimente.

Toate aceste nu sûnt bune dar sûnt trecĕtoare.

Partea serioasă a cestiunei însĕ zace în tendenţa, care foile maghiare au şi prins-o cu atâta aviditate, pentru a da o deminţire tuturor acelor ce au combătut şi oportunitatea legei în proiect şi proiectul însuşi.

Fenomenul acesta după multele esperienţe nu ne surprinde, pentrucă dela foi maghiare putem să aşteptăm că vor folosí ocasiunea de a face capital din declararea învĕţătorilor dela cursul din Arad; dar cu toate aceste ne atinge foarte neplăcut şi dureros, când vedem noi cari vedem, lucrurile în golătatea lor şi prin prisma seducĕtoare a vanităţii naţionale maghiare, că sûnt oameni cari stăruesc a se amăgí pre sine pentru o dulce dar scurtă vanitate. Ne atinge foarte neplăcut şi dureros tot odată, pentrucă vedem cum vanitatea stăruiesce a susţiné neadevĕrurile cele mai pipăite şi a nutrí desbinarea între naţionalităţile care sûnt chiemate a trăí şi a conlucra împreună pentru un scop înalt şi serios, pentru susţinerea patriei, care nu se poate susţiné numai cu declinaţiuni de substantive şi conjugaţiuni de verbe maghiare.

Prin aceea că nisce oameni tineri fie dela sine, fie seduşi de vreun individ interesat se pronunţă asupra unor lucruri, cari nu stau în puterea lor şi pe cari poate nici nu le cuprind în toată valoarea lor, nu se schimbă situaţiunea cea adevĕrată dintre naţionalităţile ţĕrii. Naţionalităţile nemaghiare, ori ce ar ḑice învĕţătorii dela cursul din Arad, vor remâné nemulţămite, pe cât timp egala îndreptăţire, de care se vorbesce în legile ţĕrii, va remâné un cuvânt gol şi o fata morgana pentru străinii, cari nu cunosc împregiurările ţĕrii mai de aproape. Prin aceea că nisce învĕţători şi mai târḑiu nisce băieţi nemaghiari de scoală vor scí numĕra dela 1—100 unguresce şi pe contul acestei „sciinţe“ vor scí mai puţine lucruri folositoare, popoarele de diverse limbi nu vor înceta de-a aduce aminte Maghiarilor, că şi ele sûnt ací şi vor să trăiască fără a devení Maghiari. Şi pe urmă în mănia tuturor apucăturilor unguresci patria în genere şi în special nu va prospera din causă, că relele nu pot produce roduri bune.

Foilor unguresci le place a se amăgí pre sine şi a'şi amăgí şi pe cetitorii lor şi, înţelepte cum sûnt, fac pe publicul lor să ţină un lucru stors de scie dḑeu ce împregiurări de un adevĕr şi argument pentru închipuirea lor, eară ceea ce produce judecata basată pe adevĕr şi trebuinţă, de agitaţiune.

Foile unguresci au tocma acum cea mai bună ocasiune de-a perde toate ilusiunile ce şi leau putut face de 12 ani încoace. Se vede însĕ că amăgirea de sine au pĕtruns aşa de afund încât va trebuí să fie puternică sguduitura, care să'i treḑască de tot pentru de-a înceta de-a visa. Numai pănă aleargă după fantome ca şi declaraţiunea învĕţătorilor dela Arad şi fac politică cu astfel de arătări, ne temem ca treḑirea din amăgire să nu fie cum e adese cea a somnambulilor, dar cu pagubă comună.

FOIŢA.

Esposiţiunea dela Paris.

(Urmare)

IX.

München.

München, capitala Bavariei, s'a fundat de Enric Leul în 1158 pe un loc, ce era posesiunea unor călugări: forum ad Monachos, şi de ací numele Munichen şi apoi München. Cu toate aceste oraşul începù a prospera abia sub regele Macsimilian I († 1825) şi mai târḑiu sub fiiul seu Ludovic I († 1868), carele ridicase o mulţime de edifice monumentale şi făcuse din München aşa ḑicând reşedinţa artei germâne.

Edificiul salei de festivităţi este mai nou şi mai pompos decât cel regal. Architectura acestei părţi a reşedinţei este cea în stilul renascerei italiane. Esteriorul e decorat cu columne ionice, lei şi figuri alegorice. În parterre vĕḑurăm galerii de tablouri din mithologia grecească, specialmente din Odyssea, ear în etagiul I saloanele de festivităţi, dintre cari amintim: sala de danţ decorată cu karyatide purtate pe o tribună de columne de marmoră, apoi cabinetele de joc ce conţin icoanele (36) ale celor mai frumoase femei din Europa, sala de resbel cu multe tablouri imposante. Afară de aceea mai vĕḑurăm sala lui Carol Marele, a lui Barbarossa şi a Habsburgilor, toate decorate cu o mulţime de tablouri grandioase din istoria acestor regenţi. Păreţii multor sale constau numai din marmoră roşie. Preste tot de o atare pompă aţiţătoare n'am mai dat, decât numai în unele sale din palatul dela Versailles. Coroana acestor apartamente este sala tronului bavares, carea surprinde ori pe cine prin avuţia sa imensă, prin splendoarea şi gustuositatea decoraţiunei. Între altele vedem ací 12 statue de mărime colosală ce toate's de brons învĕlit în aur. Statuele representă strămoşii casei prinţesci Wittelsbacher dela Otto pănă la Carol XII. Aceasta într'adevĕr se poate numí o sală de aur!

În fine tot aşa de lucsuoasă este şi reşedinţa veche edificată de Candid la 1616. Curţile cuprind multe statue singuratice şi grupe mithologice, ear apartamentele interne sûnt arangiate în gustul seclului XVII cu o pompă nedescriibilă. Aşa d. e. în cabinetul de durmit ni se arată un pat aurit, ce a costat 800,000 fl. Lucsul regilor bavarezi nu în zadar a devenit proverbial, căci rar se mai află o atare reşedinţă splendidă.

Grădina curţii regale asemenea e foarte pompoasă şi împreunată cu reşedinţa prin arcade deschise ornate cu multe tablouri naţionale, şi mitologice în fresco de Kaulbach, Rottmann şi Hess.

Aproape de reşedinţă se află teatrul naţional cel mai mare teatru în Germania, decorat cu un portic de columne corintice. În frontispiciu vedem icoane în fresco de Schwannthaler: Pegasus şi Horele, Apollo şi Musele etc.

(Va urma).

Revista politică.

Sibiiu, în 17 August.

Aşa dar totuşi. O telegramă din Viena dela 31, ne spune că comisiunea militară austriacă a trecut Sâmbătă în 30 Aug. n. preste graniţa turcească escortată de Turci în paşalicul dela Novi-Bazar. După „Montagsrevue“ procederea comisiunei nu întimpină obstacoli şi dacă scirile de pănă ací se vor adeverí, şi trupele austriace, cari vor merge în urma comisiunei, nu vor fi neliniscite. Trupele designate pentru ocupaţiunea Novi-Bazarului s'au pus în mişcare dela 22 Aug. n. încoace. „D. Ztg.“ spune, că pănă la 22 Aug. au sosit câte un batalion, regimentul Archiducele Albrecht dela Mostar, Ljubuski şi Sirokibrieg din Erţegovina, la Seraievo. În aceeaşi ḑi batalionul, care sosise mai dintâiu, a plecat spre graniţa paşalicului la Cainiţa. Şi o companie trupe de geniu a ajuns trupele cele multe îndreptate în sĕp-

BCU Cluj / Central University Library Cluj

tĕmânile din urmă spre sud, precum şi artilerie de munte. În 24 era să plece din Seraievo regim. bar. Kellner Nr. 41, a primit însĕ contra-ordin să remână deocamdată în Seraievo. Din regimentul archid. Albrecht au plecat deja douĕ batalioane. Se crede că comanda superioară a ocupaţiunei o va lua ducele de Würtemberg. Despre starea spiritelor din paşalic lipsesc scirile, de oare-ce din părţile acele de un timp încoace nu vine nici un călĕtoriu. Comanda avantgardei o poartă L. M. C. bar. König, care a înlocuit pe pensionatul general Vécsey.

Sûnt încă nesfârşite feliuritele sciri despre retragerea contelui Andrássy şi despre causele acestei retrageri. „Romanul" care încă se ocupă la loc de frunte cu cestiunea aceasta, după ce aprobă atitudinea contelui dela 1878 şi 1879, ḑice: „el (Andrássy) n'are însĕ fericirea de-a fi destul de înţeles şi de urmat de compatrioţii sei, ale căror idei esclusiviste şi vederi unilaterale sûnt destul de cunoscute.

„Au circulat tot feliul de versiuni asupra demisionării comitelui Andrássy; noi sûntem insĕ indemnaţi a crede că adevĕrata causă este următoarea: vĕḑând cum împeriul e fatalmente nevoit a întra într'un curent politic diferit de cel urmat dela 1866 până astăḑi, cum e silit să caute a împĕca şi pe celelalte naţionalităţi ear nu numai pe Unguri, ca până astăḑi, d. de Andrássy simte, că va vení un moment dacă acel moment n'a şi venit, când nu va mai fi omul situaţiunii. Combătut de celelalte naţionalităţi fiind că este Ungur şi fiindcă a întemeiat dualismul asupritoriu pentru multe popoare nesusţinut de propriii lui compatrioţi, din momentul ce ar intra pe calea concesiunilor către celelalte naţionalităţi, marele cancelar ungur preferă a se retrage astăḑi, încungiurat de onoruri şi regretat de toţi oamenii politici ai Europei, decât să cadă mâne în împregiurări mult mai puţin favorabile.

„Aceste ipoteze vor fi pe deplin justificate îndată ce se va confirma scirea, că baronul de Haymerle este chiemat la înalta funcţiune de mare cancelar al împeriului austro-unguresc.

„În fine, atât această schimbare în Austro-Ungaria şi mai cu osebire silinţe de împăcare a elementului slavon, cât şi starea relaţiunilor dintre Rusia şi Germania, ajunse de odată la o neasteptată înăsprire, par a fi preludiele unor nouĕ şi mari evenemente.

„Românii, prin posiţiunea lor, sûnt datori să nu peardă un moment din vedere evenimentele de o nouă ordine ce par a fi în ajunul de a se desfăşura, şi să se ţină în tot-dea-una gata pentru ori ce eventualitate."

„Politische Cor." spune că principele Muntenegrului a plecat în 31 August n. din Cetigne şi înşiră apoi tot ceremonialul cu care principele va fi intimpinat în Austro-Ungaria la Cattaro, la Triest şi la Viena şi de încheere adauge, că principele muntenegrean va fi primit cu suita lui în castelul curţii împĕrătesci.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român."

Vălcele, August. Pacient ca mulţi alţii, am fost silit a'mi căuta şi eu sănătatea la băile de aici. Ne deprins cu obiceiurile ce le-am aflat aici şi necunoscut şi cu localitatea şi amenuntele ei de lipsă pentru un pacient mai ântâiu am căutat a mĕ sci orienta în societatea de aici spre a esploata isvoarele sănătăţii în scopul pentru care 'mi-am părăsit casa şi m'am decis a jertfí din modesta mea avere, pe cât mĕ iartă puterile.

Mĕ presentai, între alte curênd după sosire, înaintea d-lui comisariu al băilor spre a fi trecut în lista oaspeţilor. Cu ocasiunea aceasta solviu tacsa de cură şi pentru musică. Până ací îmi impuneau orênduielile de aici căci începusem să cred că precum începutul cu solvirea, aşa vor merge toate până în sfârşit.

Nu mĕ opresc la cuartire, care cad afară de sfera on. comisiuni de cură şi cari ori şi cum — mai merge treaba şi în ce privesce partea sanitară şi a preţurilor; pot însĕ să'mi fac justele mele observări la cele ale traiului, care fiind şi pipărate binişor, în ce privesce preţurile, ar puté fi controlate atât în privinţa preţului cât şi a cualităţii. Motivul pentru ceastă din urmă este foarte aproape de mintea fie-cărui: pacienţii caută sănătatea, da nu..... Ospĕtarii nostri, de sigur, purced dela principiul, că oaspeţii pacienţi şi nepacienţi, sûnt pentru domnialor, dar nu vice-versa, de aceea se întêmplă, câte odată, să nu te poţi plânge nici asupra cualităţii, din alt motiv simplu, că nu puteai căpĕta nimica, fără numai pe lânga rugări frumoase şi bani şi mai scumpi. În casuri de aceste puteai să scii înainte că ori-ce reflectare era *da capo* întrată în prescripţiune. Frumoasă treabă dară omul trebuie' să ia în nume de bine şi să'şi ḑică: Doamne feresce de mai rĕu! — Omul însĕ nu trăiesce numai cu nutremênt material şi drept despăgubire avea să ne fie musica destinată de a ne îndulcí auḑul şi a ne dispune psichice. Pentru sfârşitul acesta on. comisiune s'a îngrigit a aduce o capelă musicală tocma din Satmar. Era şi greu pentru on. comisiune a alege altfĕliu, căci numai 20, ḑi douĕḑeci de capele au concurs la băile aceste şi aşa din 20 a fost greu a alege alta decât pe cea din Satmar. Aceasta cu bună samă cu consideraţiune la maioritatea mai eschisivă a oaspeţilor români din ţară şi de preste munţi. Ar fi fost o crudelă escepţiune ca acum în epoca când trebue să învete şi ţĕranii dela sate limba maghiară, classele mai de frunte române, cari cercetează băi, să fie private de-a se îndulcí şi familiarisa numai cu melodioasele csárdásuri unguresci. On. comisiune însĕ în punctul musicei a fost şi cu oarecare consideraţiune de economie şi după ce a vĕḑut că societatea de aici s'a deprins binişor a suferí să asculte şi ariile ei mai puţin cunoscute, a inceput a'şi duce capela pentru petrecerile sale private la Sân-Giorz. Oameni mai lacomi după musica satmareană au interpelat pe dl comisar despre această economie cu musica. Dênsul ca un cavaler a respuns, că dispărerea musicei în 25 l. c. s'a făcut fără de scirea dênsului. Nu sciu dacă l'a mai interpelat cineva pentru a doua dispărere a musicei tot la Sân-Giorz şi ce va fi rĕspuns atunci dl comisariu Şi apoi vorba ceea, trebuie să fie un comisariu responsabil despre toţi paşii capelei, pentru care oaspeţii plătesc tacsa? Cred că oaspeţii numĕroşi din România, cari negligă apele lor cele bune din ţara lor şi vin de varsă sume însemnate de bani aici, vor fi încântaţi de aceste mici şi drăgălaşe atenţiuni, cu care îi gratifică on. comisiune.

Înainte de-a încheia să'ţi enarez o întêmplare, care a făcut nu puţină şi neplăcută sensaţiune. Un „Kellner" tinĕr dela o ospĕtărie de aici a căḑut în prepus de-a fi furat dela principalul seu bani. De îndată a şi fost arestat preventiv. Cum şi ce s'a întêmplat încă este neclarificat, destul că, în 24 l. se respêndí faima că bietul delincuent s'a găsit mort în arest. Gurile rele ḑiceau, că moartea ar fi urmat după bătăi tirănesci (?!); alţii susţin, că de frica pedepsei s'ar fi spênḑurat. În 25 l. c. dimineaţa nenerocitul fu immormêntăt. Sper că justiţia nu va lăsa lucrul într'atâta şi va face paşii de lipsă pentru de-a liniscí publicul care este foarte neliniscit din incidentul acesta. t...u.

Cestiunea Israelită.

I. Usura.

(3 Urmare)

Lege din 19 Iulie 1877

contra procedărilor nelicite la încheiere de acte juridice.

§ 1. Acela, care la acordarea de credit stipulează cu debitorul condiţii, sciind că prin foloasele fără mĕsură ce are să aibă, ele trebuie să provoace sau să favoriseze ruinarea economică a debitorului şi că acesta nu le înţelege din causa minţii sale mărginite, a lipsei de esperienţă sau a turburărei minţii, se va pedepsí cu închisoare dela una până la şase luni sau cu amendă dela 100 până la 1000 floreni.

Când au urmat mai multe condemnări sau când se face o profesie cu operaţii de acel soiu, se va puté pronunţa închisoarea până la 2 ani.

Aceste disposiţii se aplică şi la acela, care în numele seu cere sau urmăresce în mod silit plata de creanţe, sciind că ele s'au născut în modul arĕtat după punerea în lucrare a acestei legi.

§ 2. Judecătorul penal va anula actul juridic, pentru care va condemna.

Când va judeca asupra efectelor juridice, el va căuta totodată, ca creditorul să obţină o despăgubire cuviincioasă după împregiurări pentru paguba, că el a fost lipsit de folosinţa valorilor date împrumut, că el să reţină amanetul pentru suma ce i se cuvine, şi în special ca ipoteca constituită şi înscrisă în favoare'i pentru creanţa primitivă să garanteze despăgubirea recunoscută.

Dacă constatările procedurei penale nu sûnt îndestulitoare spre a pronunţa o hotărire asupra efectelor juridice a anulărei actului juridic, se va manţiné amanetul constituit şi se va trimite causa la juridicţia civilă, la care se pot adresa atât partea interesată cât şi acusatul.

§ 3. Când se va trimite causa la jurisdicţia civilă precum şi când partea interesată se va adresa la jurisdicţia civilă conf. art. 372 proced. penală, judecătoriul civil va hotărí asupra efectelor juridice a anulărei actului juridic după regulele cuprinse în § 2 alin. 2.

În asemenea casuri pentru ambele părţi e competentă judecătoria civilă din locul, în care e judecătoria penală, care a judecat întru cât aceea are competenţă în asemenea materie.

§ 4. Dacă din causa lipsei elementelor sau a nesuficienţei indiciilor, judecătoriul penal nu poate urmărí şi condemna nici în urma unei acusări subsidiare, şi dacă esistă condiţiile paragrafului 1, judecătoriul civil va anula actul juridic, şi în privinţa efectelor juridice va hotărí după regulele cuprinse în § 2 alin. 2.

§ 5. După intervenirea judecătoriei penale la care e pendentă urmărirea penală pentru delictul provĕḑut prin § 1, judecătoriul civil va suspenda totdea-una procedura în privinţa acţiunei sau a urmărirei silite pentru creanţa, care formează obiectul urmărirei penale.

În casurile paragrafului 1, judecătoriul civil va hotărí dela sine dacă urmărirea silită are a se suspenda în totul, sau dacă are a se acorda numai spre obţinerea unei asigurări.

§ 6. Când judecătoriul civil va judeca conf. § 3, 4, 5, el nu va fi supus disposiţiilor legale în privinţa probelor; el va hotărí în mod liber după convingerea ce va fi dobândit prin apreţiarea consciincioasă a mijloacelor de probare propuse.

§ 7. Disposiţiile acestei legi nu se aplică la actele comerciale, la care debitorul e sau poate fi considerat ca comerciant conform art. 4, 5, 6 a legei comerciale.

§ 8. Ministrul de justiţie e însărcinat a esecuta această lege.

Academia română.

Sesiune estraordinară.

Proces-verbal Nr. 35.

Şedinţa din 4 Iulie 1879.

(Urmare.)

D. Alecsandri deplânge perderea de timp, când budgetul nostru nu este votat. D-lui scie că Coresi se tipăresce ca să serve la confecţionarea dicţionarului; dacă această tipărire se va prelungí 6 sau 12 ani, după cum se cam simte, ea nu corespunde cu scopul seu imediat. Să se tipăreascădară cât se poate de iute într'o ediţiune mai simplă; eară în urmă academia va puté face lucrarea artistică propusă de d. Haşdĕu, dela care şi d-lui crede că d. Haşdĕu nu se mai poate retrage.

D. Haşdĕu repetă că d-sa refusă cu totul a face o ediţiune vulgară şi necritică a lui Coresi; cu aceasta să se însărcineze alţii.

D. Papadopolu-Calimah e de părere că retipărirea lui Coresi nu are de scop o simplă adunare de material lecsicografic. Academiile din toate ţĕrile fac mari spese spre a reproduce cu fidelitate vechile monumente ale limbei naţionale; aceasta a fost şi scopul academiei noastre, când a autorisat pe comisiunea de revisiune a se deda la această ramură de publicaţiune. D-lui vede în retipărirea lui Coresi mai mari dificultăţi de cât în ori care carte veche; de aceea crede că academia trebue să dea d-lui Haşdĕu şi timpul şi mijloacele de-a face în ori câţi ani vor fi necesari aceasta atât de însemnată publicaţiune, repărţind sumele necesare asupra budgetului din anii următori.

Se presentă din partea d-lor Laurian, Stefănescu. Fĕtu, Aurelian şi C. Ionescu o propunere cu cuprinsul următor:

„Comisiunea de revisiune a dicţionarului se urmează după încuviinţarea societăţei academice din sesiunea anului 1877".

D. Laurelian luând cuvêntul afirmă propunerea subscisă şi tot de-odată d-lui propune că mai înainte de-a se aproba o ediţiune de lucs a Psaltirei lui Coresi pentru care va trebuí neapărat un mai mare numĕr de ani, comisiunea de revisiune se presente un studiu scrupulos asupra unei asemenea ediţiuni, arĕtând cu cele mai mari amănunte condiţiunile în care are a se efectua şi numai asupra unei asemenea lucrări prealabile academia va puté lua o decisiune. De-o cam dată însĕ să ne ţinem de cele decise de comisunea de revisiune în anul 1877. Eară dacă publicaţiunea lui Coresi astfel cum a propus-o d. Haşdĕu va fi să se facă prin contribuţiuni private aceasta nu privesce întru nimic pe academie.

Propunerea punêndu-se la vot ea se încuviinţează cu maioritate de 13 voturi.

În urma acestora d. Haşdĕu reclamă că demisiunea sa să fie citată şi publicată a lăturea cu decisiunea academiei.

Preşedintele declară că nu poate admite demisiunea astfel cum e formulată şi după oare care desbateri opiniunea sa este confirmată prin votul adunărei. La ordinea ḑilei vine discuţiunea asupra budgetului.

D. Secretar general care a luat parte la formarea budgetului e invitat de membrii comisiunei speciale a citi şi a da esplicările necesare în numele delegaţiunei şi al comisiunei. D-lui arată că eserciţiul din anul 1878—1879 nefiind încă încheiat şi mai multe din alocaţiunile budgetului remânênd încă

BCU Cluj / Central University Library Cluj

în suspensiune, proiectul de budget de astădată nu a putut fi formulat în toate după normele stabilite în regulamentul cel nou. S'a făcut dară un budget transistoriu numai pe 8 luni, adecă cu începere de la 1 Iulie curent până la 28 Februarie 1880 pentru ca pe viitor academia, avênd toate comturile sale din trecut limpedite, să poată vota în sesiune generală care în totdeauna va urma curênd după 1 Marte un budget regulat, lucrător până la ceeași dată din anul ce urmează.

Ca budget de transiţiune s'a asociat în acest proiect pentru 8 luni, pe cât a stat prin putinţă, nouăle dispositiuni regulamentare cu formele usitate în budgetele anterioare; astfel fondurile atât la venituri cât și la spese s'au separat în:

A Fonduri cu destinaţiune generală (fonduri comune) și

B. Fonduri cu destinaţiune specială. La capitalul veniturilor s'au înscrie ca fonduri comune, pe de o parte: § 1 escedentele din budgetul anului 1878—1879; eară de altă parte § II acele venituri care sûnt proprii ale spaţiului de 8 luni, dintre 1 Iulie 1879 și 1 Februarie 1880. Printre aceste însă nu s'a înscris nimic din dotaţiunea Statului pe anul 1880, remânênd ca aceea să fie purtată, în toată întregimea ei, printre veniturile budgetului pe 1880—81. Nici vĕrsămêntul anual al lui Zapa de 12,000 lei nu s'a trecut aici, de oare ce de regulă el întră în casa academiei după 1 Marte ale fie cărui an.

Asemenea la rubrica veniturilor din fondurile speciale nu s'a înscris nimic din veniturile moșiilor Nĕsturel pe 1880, care întrând în cassă la Iulie și 1 Octomvre 1880, remâne a se înscrie tot în budgetul viitor.

În urma acestor esplicări se citesce proiectul de budget de venituri și se votează în total fără modificare în sumă de 103,210 lei bani 36.

La capitalul speselor se esplică cum că rubrica fondurilor speciale lipsesce de-o cam dată cu totul, de oare-ce nici o alocare a acestor fonduri nu s'a efectuat în sesiunea presentă, nici are a se efectua în decursul lunelor următoare până la 1 Marte 1880.

Spesele din fondurile comune s'au împărţit sub 3 §, și anume:

În § 1. Spese făcute până acum peste prevederile budgetului din 1878—1879. Aceste însă au fost deja aprobate de d-v. când aţi ratificat conclusiunile raportului comisiunei speciale de compturi.

În § 2. Se cuprind spesele necesitate deja efectuate până 1 Iulie pentru ţinerea presentei sesiuni.

În fine § 3. Conţine 25 art. cu spese de efectuat dintre care unele sûnt resturi de plătit conform budgetului pe 1878—1879; eară altele nouĕ prevederi budgetare.

În urma acestor esplicaţiuni se confirmă voturile deja date asupra speselor din § 1.

Se aprobă § 2 în total.

Spesele § 3 se votează pe articole.

Se aprobă art. a, b, c, d. e, f, g, fără discuţiune.

La art. h D. Laurian propune a se suprima sau copistul propus cu 100 lei pe lună sau alocaţiunea prevĕdută la art. u de oare ce decopiările din Cantemir le poate face copistul din budget.

După esplicările date de secretarul general academia aprobă suma propusă în proiectul de budget.

D. Laurian, secundat de d. Sion amintesce că academia a probat deja un ajutor lunar de 100 lei în favoarea bĕtrânului fost casier d. Adamescu și propune a se înscrie suma de 800 lei în presentul budget.

Adunarea aprobă.

Art. i, j, k, l, m, n, o, se votează fără discuţiune.

La art. p, după propunerea d-lui Ionescu susţinută de d. Laurian adunarea încuviinţează reducerea sumei de 6,500 lei, la aceea de 610, care este strict necesară pentru a satisface voturile deja date de academie.

Art. următori g, r, s, t. u, v, w, x și y se aprobă conform cu proiectul.

Se votează capitalul speselor în total și se aprobă în numĕr de 91,795 lei 55. bani

Apoi se pune la vot întregul budget pentru care după statute sûnt necesarii douĕ treimi din numĕrul membrilor presenţi.

Adesiunile formale ale noilor membrii aleși, d-nii Petru Poni, Niculae Teclu și Paul Vasici, nefiind încă înscrise în dosarele academiei, maioritatea absolulă a membrilor se constată că este de 17.

Budgetul pe 8 luni (1 Iulie 1879 până la 28 Februarie 1880) se votează cu unanimitatea membrilor presenţi, cu un escedent în plus de lei 11,414 bani 81.

Dl președinte amintesce că în programa lucrărilor vine acum la rênd alegerea casierului-comtabil în urma retragerei d-lui Adamescu.

Delegaţiunea recomandă academiei pentru acest post pe d. Constantin Iuga.

Se pune la vot alegerea sa prin bile și d. Iuga întrunesce 13 bile albe în urmă sûnt 2 bile negre ear doi membrii sau abţinut de la vot.

D. Iuga va întra în funcţiune îndată ce se va conforma prescripţiunilor din statute și regulament.

Se decide a se ţiné ședinţă astă sară la 8 oare și jumĕtate spre a se forma progama ședinţei solemne de-a doua ḑi și a se termina unele lucrări încă pendente.

Ședinţa se ridică la 12 oare.

Președinte. Ioan Ghica.

Secretar general, Odobescu.

Varietăţi.

* (Dela Curte). M. S. a fost în 26 Aug. n. în Praga pentru a asista la esamenul militar al principelui de coroană Rudolf. Primirea M. Sale a fost grandioasă și tot odată cordială din partea întregei populaţiuni fără deosebire de naţionalitate. La manevrele dela Repora, douĕ miluri departe de Praga, Principele de coroană a comandat o brigadă. M. S. a fost foarte mulţămit cu dispositiunile principelui de coroană. Sara s'a întors preste Viena la castrele dela Bruck.

* (Personalia). Mareșalul francez Mac-Muhon se află la Viena. Se ḑice că se va duce la Teplitz în Trencin, primind a fi oaspele unui magnat unguresc.

* (Membrii societăţii) istorice ung. de cari amintirăm în Nr. tr. au fost Vineri după ameaḑi la Rĕșinari și Sâmbătă la Turnu-Roșu. Ambe partiile le-au făcut însoţiţi și de mai mulţi Români din inteligenţa de aici.

* (Dela manevre). Joi în 28 August n. a avut loc „bătălia" între corpul de sud și cel de nord. Corpurile armate s'au întâlnit între Sighișoara și M. Oșorheiu la Hetiur și *Ţicmandru* (departe cam de 1 oară dincolo de Sighișoară). „Bătălia" fu condusă de comandantul general L. M. C. de Bauer. Regimentul Nr. 2 (imp. Alecsandru) escadroane din reg. 2 de husari și artilerie au fost în completă acţiure la Hetiur. Contrarii ocupară înălţimile dela Ţicmandru de unde împușcau asupra trupelor dela Hetiur. A. Sa imp. Mareșalul archiducele Albrecht s'a postat cu statul seu maior pe înălţimile dela Hetiur, de unde privia spectacolul rĕsboinic. Cine au fost învinșii și cine au fost învingĕtorii nu ni s'a raportat. Poftim însă ca și unii și alţii să se întoarcă sănĕtoși la garnisoanele lor. Regimentul Nr. 50 (Baden) va face de-ací înainte garnisoana din Alba Iulia.

* (Canalul morii) este până la 4 Septemvre n. derivat. Este bine ca acei ce se folosesc cu apă dela fântânile nutrite din acel canal să se provadă cu apă înainte de ameaḑi, căci după ameaḑi și sara fântânile aceste vor da apă foarte puţină.

* (Petrecere) împreunată cu producţiune de cântări și declamaţiuni se va ţiné de către „Societatea meseriașilor români" din Sălişte cu concursul chorului „Reuniunei sodalilor români" din Sibiiu, Sâmbătă în 25 August st. v. 1879 în „Sala scoalei gr. or. din loc", după programa următoare:

1. „*Deșteaptăte Române*", de A. Murășan, esecutat de chorul sodalilor.
2. „*Mii de steluţe*, Quartet compus în chor de Karl Frühling.
3. „*Românilor*", poesie de V. Rusănescu, declamată de măiestrul N. Moisin.
4. „*Calcă Române plin de mândrie*", marș, compus în voci prima oară de Karl Frühling, esecutat de chorul sodalilor.
5. „*Armatei Române*", poesie de Scipione Ioan Bădescu, declamată de maestrul N. Steaflea.
6. „*Nu eşti iubit*", poesie de Alecsaudru și Cristopol, cântată solo de maestrul V. Pĕtruţ.
7. „*Armonia*", poesie de I. N. Policroniade, declamată de junele C. Popa.
8. „*Suveniri ale junei*", romanţe de I. Brătian, compusă în chor de Karl Frühling, esecutată de chorul sodalilor.
9. „*Unde sûnt Heroi*" de Georgescu, compusă în chor de Karl Frühling, etecutată de chorul sodalilor.

După producţiune masă comună, apoi joc. — Începutul la 8 oare sara. — Întrarea de persoană 1. fl. v. a. Damele și garde damele sûnt scutite de tacsa întrării.

Venitul curat e destinat pentru fondul scoalei gr. or. din Sălişte. Oferte marinimoase se vor primí cu mare mulţămită și se vor publica pe cale ḑiuaristică.

Sălişte, în 19 Agust 1879 st. v,

* (Societatea fondului pentru înfiinţarea unei scoale rom. de fetiţe în Cluj) își va ţiné adunarea sa gen. anuală la 14 Septemvre n. după prânḑ în localul casinei rom. la care sûnt cu onoare învitaţi amicii progresului naţional român.

Cluj 29 August n. 1879.

Alecsandru Lazar, președinte. Dr. *Gregoriu Silași*, notariu.

* (Societatea rom. de lectura din Cluj se va ţiné adunarea sa gen. anuală la 14 Septemvre n. după ameaḑi în localul seu (casele parochiale române gr. cat.) la care sûnt cu respect învitaţi toţi părtinitorii propășirei naţionale române.

Cluj în 29 August n. 1879.

Vctor Pipoș, președinte *Basiliu Podoba*, notariu

PARTEA SCIENTIFICĂ și LITERARĂ.

Prelegere practică

despre

modul tractărei practice a pieselor de lectură în scoala populară, cetită în ședinţa reuniunei învĕţătorilor români din ţara Bêrsei în 5 Aprilie 1879

de

Domeţiu Dogariu,

învĕţătoriu la scoala capit. din Satulung.

(3 Urmare)

Ad. 3. Cetesce *A*, încă odată propositia dintâiu!

Despre cine e vorba ací?

Scolariul. Aci este vorba despre un călĕtor străin.

Invĕţătoriul. Ce se ḑice despre călĕtorul străin?

Scolariul. Se ḑice că a trecut printr'un sat.

Invĕţătoriul. Și când se ḑice că a trecut?

Scolariul. Se ḑice că a trecut odinioară.

Invĕţătoriul. Care dintre voi 'mi-ar puté spune cum mai putem noi ḑice în loc de „odinioară"?

Scolariul. Noi putem ḑice; odată, oare-când sau când-va.

Invĕţătoriul. Mai cetesce-o încă odată proposiţia aceasta și pune cuvêntul „odinioară" la început!

Schimbă acum cuvêntul „odinioară" în „odată"!

Ce înţelegi tu *G*, prin cuvêntul „călĕtoriu"?

Scolariul. Prin cuvêntul călĕtor înţeleg un om, care face o cale mai lungă pe jos.

Invĕţătoriul. Umblă oamenii tot pedestri (pe jos)?

Scolariul. Oamenii mai umblă și cu căruţele și călare pe cai.

Invĕţătoriul. Oamenii călĕtoresc și pe rîuri mai mari și chiar și pe mări, însă pe apă nu pot călĕtorí pedestri sau cu căruţele ca pe uscat, ci pe plute, pe năi și pe vapoară. Unii oameni călĕtoresc mai în toată viaţa lor pe apă ducênd și aducênd diferite mărfuri de ale negutătorilor dintr'o ţară într'alta. Astfel de oameni să numesc marinari. Viaţa marinarilor este espusă de multe ori pericolului.

Când se întêmplă vênturi mari, atunci pe mare se ridică valuri de apă, cari adese ori îneacă naia dinpreună cu marfa și cu călĕtorii.

Să ne întoarcem earăși la călĕtorul nostru.

— Pe unde se ḑice că a trecut *P.*?

Scolarul. Se ḑice că a trecut printr'un sat.

Invĕţătorul. Ce înţelegi tu prin cuvêntul sat?

Scolarul. Prin cuvêntul sat înţeleg mai multe case așeḑate una lângă alta.

Invĕţătorul. Dḑeu a lăsat ca oamenii să locuească în societate unii cu alţii, și tocmai de aceea ei își fac casele în apropiere unii de alţii, ca să se poată ajuta împrumutat, căci unii oameni se ocupă cu unele lucruri ear alţii cu alte lucruri. Așa mai multe case la olaltă formează o comună. Dacă însă comuna are scoală și biserică se numesce sat sau oraș, ear de nu, cătun. Prin cătune și prin sate lucuiesc mai cu samă economii de pămênt și de vite, ear prin orașe meseriașii, industriașii și alţii. Orașele sûnt mai împopulate, mai mari, mai regulate și mai frumoase, decât satele. Cari aţi fost vre-odată în oraș? Cum sûnt casele din oraș? Dar stradele? Cum se numesce locul acela în care se adună oamenii cu cumpĕrările și vênḑările? (piaţă).

(Va urma)

Bursa de Viena

din 1 Septemvre n. 1879.

Metalicele 5%	66 30
Împrumutul naţ. 5% (argint)	68 —
Împrumutul de stat din 1860	123 50
Acţiuni de bancă	822 —
Acţiuni de credit	255 80
Valuta nóuă imperială germană	57 90
London	117 95
Galbin	5 57
Napoleon d'aur (poli)	9 36

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Economic.

Sibiiu, 29 August n. Pro hectolitră: Grâu fl. 6.40—7.20; Grâu sĕcăreţ, fl. 5.50—6.10; Sĕcară fl. 3.90—4.30; Orz fl. 3.10—3.40: Ovĕs fl. 2.—2.40 Cucuruz fl. 4.10—4.50; Mălaiu fl. 5—5·40; Cartofi fl 1.25—1.55; Semênţă de cânepă fl. 9.50—10; Mazere fl. 6—6.50; Linte fl. 9—9.50; Fasole fl. 5.50—6; pro 50 chilo: Făină de pâne fl. 5.50; Slănină fl. 30—35; Unsoare de porc fl. 24.50—25; Sĕu brut pro 50 chilo fl. 16; Sĕu de luminări fl. 22.50—23; Luminări de sĕu 50 chilo fl. 28—28.50; Sĕpun fl. 20—20.50; Fên 60 chilo fl. 0.50—0.60.: Cânepă pro 50 chilo fl. 30—32 Lemne vêrtoase de foc pro metru cubic fl. 3.— Spirt pro grad 50—55 cr. pro chilo: carne de vită 40—42 cr.; Carne de viţel 35—42 cr. carne de porc 35—40 cr.; carne de berbece 26—28 cr.; oauĕ 10 de 20 cr.

Mediaş, 28 August n. Pro hectolitră: Grâu fl. 6.——.—; Grâu sĕcăreţ fl. 4.—.—; Sĕcară fl. 3.30—.—; Ovĕs fl. 2.——.—; Cucuruz fl. 4.; Sĕmênţă de cânepă cu fl. 1.20; Fasole fl. 5—— mazĕre fl. —; Cartofi fl. 1.40—.—; Fên fl. —.—.——; cel vechiu; cel nou fl. —.—; Cânepă fl. ——; Slănină pro 100 chilo: fl. —65—; Unsoare de porc fl. 60—.—; Sĕu de luminări fl 40——; Spirt pro grad — cr.; carne de vită pro chilo — cr.; carne de porc ——— cr. carne de viţel —— — cr.; carne de berbece —— cr.—; oauĕ 6 de — cr. Têrgul a fost bunişor. Timpul mai bun.

CONCURS.

Comitetul parochial al comunei bisericesci gr. or. din Oraviţa română în şedinţa sa din 5/17 August a. c. a hotărît facerea unui clopot (campan) nou de 10 măji precum şi preturnarea unuia de circa 4—5 măji.

Pentru cari prin aceasta escriindu-se concurs, sûnt poftiţi toţi acei d-ni turnători de clopote cari reflectează la aceasta lucrare, a'şi trămite ofertele la subscrisul în termin de 14 ḑile socotite dela prima publicare a acestui concurs, provĕḑut cu arĕtarea preţului pentru cel nou, precum şi pentru preturnarea celui vechiu, loco Oraviţa română.

Oraviţa română în 25 August 1879.

Pavel Cimponeriu m. p.
1—3 preşed. comit. par.

CONCURS.

Devenind staţiunea de învĕţătoriu la scoala nostră din Laz vacantă se escrie concurs până la 10 Septemvrie 1879 st. v.

Leafa învĕţătoriului e de 120 fl. v. a. carea se numĕră din caseta comunală, pre lângă aceasta se mai dă învĕţătoriului cortel în edificiul scoalei şi doi stângini de lemne de foc.

Doritorii de-a ocupa preatinsul post au să'şi îndrepte suplicele lor instruite cu documentele prevĕḑute în „Statutul organic“ inspecţiunei scolare districtuale în Sebeş până la sus statoritul termin.

Laz în 16 August 1879.

Comitetul parochial.

Nr. 201—1879. 1—3

CONCURS.

Conform părintescei resoluţiuni consistoriale dto 11 Novembre 1878 Nr. 3062 pelângă neputinciosul paroch Dimitrie Dogariu din Vama-Buzeului, se escrie concurs pentru un capelan carele totodată are să fie şi învĕţătoriu cu termin până la 9 Septemvre a. c. când va fi şi alegerea.

Emolumentele sûnt:

a)	din ferdelele dela 187 case a treia parte	fl. 62.25
b)	tacsele de câte 50 cr. de familie pe jumĕtate . .	fl. 46.75
c)	din toate veniturile preoţesci jumĕtate . . .	fl. 70.—
d)	tacsele dela scolari . .	fl. 60.—
e)	cuartir liber în casa scoalei	
	Suma .	fl. 239.—

Doritorii de a ocupa acest post sûnt avisaţi, ca până la terminul sus arĕtat, suplicele lor instruite în sensul stat. org. şi regulamentului provisoric din anul 1873 să le aştearnă prin subscrisul sinodului parochial.

Elöpatak la 14 August 1879.
În conţelegere cu comitetul parochial.

Ioan Moga m. p.,
adm. ppresb.

Inițiate. ARME. Garantate.

Preț-curent pentru 1879
al fabricei de arme
Guil. VAN DER STRAETEN & C-ie.
166, Boulevard de la Sauvenière, LIÉGE. (Belgique).

P. P.

Prin aceasta ne permitem a Vĕ face atenţi la preţurile fabricei noastre, preţuri scăḑute, în urma stagnaţiunei fabricărei de arme, cu 20%, în termin mediu, faţă cu mai nainte. Cu preţurile aceste ne-am hotărît a vinde de acĭ încolo **şi piese singuratice.** Vĕ învităm să binevoiţi a face o probă pe care ne vom nisuĭ a o esecuta spre cea mai desĕvêrşită mulţămire a D-voastre. ***Recunoscuta noastră realitate de 26 ani*** ne dispensează de ori ce altă recomandaţie, — ori şi ce comandă şi cea mai mică se esecutează ***îndată şi cu realitate rigoroasă,*** precum şi toate armele noastre sûnt ***iniţiate şi provedute cu timbrul de control, va să ḑică cu garanţia guvernului.*** Comandele de preste 25 franci se trimit franco şi fără vamă, la comande sub 25 franci este a se plătĭ 1 franc pentru piesă, dacă se poftesce trimiterea franco şi vămuit. Ce nu corespunde, se schimbă în tot timpul cu toată promtitudinea. Următoarele cualităţi se află totdeauna.

Revolvere.

Revolvere-Lefaucheux, cu 6 focuri, oţel luciu, cal. 7 mm. 5 fr. 50 cts.
„ „ „ „ „ „ ţeve în dungi, cal. 9 mm. 8 fr.
„ „ „ „ pentru dame, cu mănunchiu de fildiş 5 curs. Nichel damaschinat cu aur sau argint 18 fr.
Revolvere cu foc central, cu 6 focuri, oţel luciu, mănunchiu de abanos cal. 7 mm. 12 fr. 50 cts.
„ Acelaş oţel luciu 3 fr. mai mult, cu nichel, 7 fr. mai mult. Cu gravură şi damaschinat cu aur sau argint, 9 mm. 22 fr.
„ Revolver cu foc marginal, sistem american, care după fie-care foc ejectează de sine patrona întrebuinţată, cu 7 focuri, rănesce la 100 paşi încă mortal, cu mănunchiu de abanos, o armă strălucită. 38 fr.
„ Acelaşi, pentru perfectă decompunere fără trăgĕtoare de şirof, prin simplă apĕsare a corḑêi, patentat, escelent iniţiată 57 fr.
„ Acelaşi, cu mănunchiu de nacară, damaschinat cu argint, în toc de pele rusească de încins. 69 fr.
Pusci-revolvere, cu 6 focuri, cal. 12 mm. cu ţevie în lungime de 66 cent., bătaia glonţului de 150 metri. 42 fr.
Pusci-bastoane, au cu totul aparenţa unui baston. La 50 paşi încă efect mortal, puşcă fără nici un sgomot 25 fr.
„ Acelaşi într'o adjustare mai fină 32 fr.

Teschine (Pusci-Flobert, ce se încarcă d'indĕrĕt).

Cal. 6 mm. puşca fără cel mai mic sgomot, cal. 9 mm. eclatează puţin.
Toate pentru halice şi glonţ, mai cu samă recomandabile pentru paseri, cloţani, mâţe, etc. şi pentru darea la semn.
Teschine pentru copii, pentru băieţi şi fetiţe dela 6—12 ani, teschina întreagă 74 centim., fără sgomot, bătaie de 20—25 paşi, preţiul cu ladă, pachetare, baston de curăţire şi 25 patroane 10 fr. 50 cts.
Teschine pentru copii mai bĕtrâni, lungimea întreagă ca. 90 cm., cal. 6 mm., fără sgomot, bătaie de ca. 50 paşi, comod de desfăcut cu aruncător de patroane, preţul cu ladă, pachetare, baston de curăţire şi 25 patroane 16 fr. 50 cts.
Sistem Flobert, cal. 6 mm., adjustare simplă, cu pat negru sau brun, bătaie de până la 50 paşi, pro piesă incl. ladă şi pachetare 18 fr.
„ „ cal. 9 mm., adjustare fină, cu trăgĕtoare de patroane, gympă gravură şi virigă pentru curea, pro piesă incl. ladă şi pachetare 22 fr.
„ „ Puşcă, cal. 6 mm., cu pat tăiat în negru sau brun gravură fină şi curea, ţevie trasă, foc strălucit de glonţ, adaptată şi pentru halice, bătaia glonţului până la 100 paşi, pro piesă incl. ladă şi pachetare 24 fr. 50 cts.
„ „ Warnant-Remington, cal. 6 mm. şi 9 mm., cu cel mai bun pat de lemn de nuc sau de abanos, cu încheiere patentată, cu virigă pentru curea sau fără de ea, cal. 9 mm., favorisate pentru scopuri de vênătoare, în special la pândă. Glonţul ucide la 80 paşi încă o căprioară. Bătaia de 100—120 paşi, pro piesă incl. ladă şi pachetare 28 fr.

Pusci de percusiune. (Se încarcă d'inainte).

Puşcă de percusiune cu 1 ţevie de oţel turnat şi cu pat de lemn de nuc, în toate mărimile de calibru, pro piesă 17 fr.
Puşcă de percusiune cu 2 ţevii lucii de oţel turnat şi damast, pentru foc de halice şi de glonţ, cu pat de lemn de nuc 25 fr.
Puşcă cu 1 ţevie de vênat pentru domni, cari vreau să poarte, fără ca să bată la ochi; puscile aceste sûnt numai de 1 metru de lungi, foarte uşoare. Bătaie de glonţ şi de halice. Patul este între o latură şi viriga proveḑută cu un mecanism, prin care acela într'o secundă se poate lua jos şi adauge. Ţevia are o lungime de ca 67 cm., este deci foarte comoadă de purtat în giamantan sau sub paletou. Puscile aceste, încărcându-se d'inainte costă cu ladă şi pachetare 26 fr. 50 cts.
Acelaşi, încărcându-se d'indĕrĕt, sistem Lefaucheux, cal. 16 cu ladă şi pachetare 37 fr.

Pusci duple Lefaucheux. (Se încarcă d'indĕrĕt).

Cal. 16 se află totdeauna — Toate celelalte calibre, precum cal. 12, 14, etc., se fabricează la comandă în restimp de 8 ḑile.
Lefaucheux puşcă duplă cu ţevie de oţel turnat 32 fr.
„ cu ţevi imitate de damast-moirée, garnitură marmorată, pro piesă incl. ladă şi pachetare 38 fr.
„ cu ţevi de legătură adevĕrat engleze, virigă nemţească jumĕtate de corn, garnitură gravată şi marmorată 52 fr.
„ damast-London brun cu cheie duplă, gravură engleză, virigă de abanos, părţi de fer bine călite 56 fr.
„ cel mai bun damast-London cu cheie duplă, gravură engleză, părţi de fer bine călite, animale de argint damaschinate pe lăcate, virigă argintată şi capsă. Pat cu cap sculptat de leu cu ochi de sticlă 70 fr.
„ fără ţevii mobile deosebit, ţevia dreaptă trasă, cal. 20 sau 24 pentru glonţ, ţevia stângă netedă, cal. 16 pentru halice, cu ţevii veritabile de damast, şarniere duple, lăcaturi bune, visir în ţevie ş. c. l. — incl. formă de gloanţe, pro piesă cu ladă şi pachetarc 85 fr.
„ cu ţevii veritabile de damast, ţevia dreaptă trasă, cal. 20 sau 24 pentru glonţ, ţevia stângă netedă, cal. 16 pentru halice, uşor de decompus cu 2 ţevi aparte pentru halice cal. 16, cu cari se pot înlocuĭ ţevile puscei, va să ḑică 4 ţevii cu totul cu şarniere duple, vărgi marginale de argint la punga de praf, garnitură marmorată; capsă, cheie şi virigă vênetă, cea mai fină gravură damaschinată cu argint, cu trăgĕtoare de patroane automatică, incl. formă de gloanţe pro piesă cu ladă şi pachetare 118 fr.

Pusci duple cu foc central. (Lancaster, se încarcă d'indĕrĕt).

Cal. 16 se află totdeauna. Celelalte calibre se fabricează la comandă.
Puşcă duplă cu foc central, ţevie de oţel turnat 42 fr.
„ „ cu veritabil damast de legătură 58 fr.
„ „ cu ţevi de legătură fin englezesci, sistem cu cheie duplă, garnitură marmorată 60 fr.
„ „ cu ţevi fine de damast (cui de potcoavă), sistem Martin, ce se deschide prin o cheie atêrnată de verigă jumĕtate de corn cu scene de vênătoare sau altă gravură. Cel mai bun fabricat de arme pro piesă 90 fr.
„ „ damast-Garibaldi, cheie engleză subt verigă, gravură engleză, foarte bine călită. Patul poleit în uleu cu puţin lustru 95 fr.
„ „ damast Garibaldi, cheie duplă, garnitură sură engl. cu scene diverse de vênat. Ficsat de cocoş cu ac de foc, sistem de foc central recunoscută 110 fr.
„ „ cel mai bun damast trandafiriu turcesc, 1/3 a lungimei ţeviei lucrată cu şine rotunde, cu cerbi ciselaţi pe plastrele lăcatului, gravură superfină în călitură sură, Bascule a filet, găoci de fer masive 60 fr.
„ „ Sistem nou Remington (puşcă duplă, ce se încarcă d'indĕrĕt) cu cele mai bune ţevii Bernard, preste tot din cel mai bun material lucrată în ajustare simplă sau bogată. Cal. 12, 14 şi 16 după alegere. — Puscile aceste se fabricează numai de foarte puţin, şi adecă de cei mai buni fabricanţi de pusci. Preţul pro piesă incl. ladă şi pachetare, după cum e adjustarea 180—280 fr.

Patroane, cartuşe ***precum şi toate recuisitele de vênat cu preţurile cele mai eftine.*** Tot ce nu se află, se fabricează cu esactitate după plac în restimpul cel mai scurt; ori ce nume se gravează pe pusci, etc.

Păchetare şi ladă gratis.

Daocamdată dăm ***rabat*** dacă se cumpĕră deodată ***3 piese:*** 10%, ***dela 6—10 piese: 15%, dela 10 sau mai multe piese 15%.***

Banii ne rugăm a'i plătĭ la postă: toate soiurile de monete precum şi pentru sume mai mici marce postale se acceptează în valoarea lor.

Agenţi harnici se caută, dându-li-se provisiunea cea mai mare şi recompensându-li-se spesele de călătorie. Deposite de comisiune dorim a înfiinţa în toate oraşele mai mari.

Liége (Belique), 166 Boulevard dela Sauvenière.

[39] 2—3 **Guil. Ed. Van der Straeten & Cie.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Redactor respunḑĕtor: **Nicolau Cristea.** Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.